

3.1.2014

NE/IG

Sosiaali- ja terveysministeriö/
Vakuutusosasto
kirjaamo@stm.fi

Lausuntopyyntö/STM058:00/2012/luovilla aloilla työskentelevien ja muiden itsensä työllistävien sosiaaliturvatyöryhmän raportista

Työeläkevakuuttajat TELA ry
Lastenodinkuja 1
00180 HELSINKI

Lausunnon pääkohdat:

- Raportin esitys siirtää aiemmin yrittäjän eläkelain (1272/2006, "YEL") piirissä vakuutettuja työntekijän eläkelain (395/2006, "TyEL") piiriin voi vaikeuttaa eläketurvan toimeenpanoa ennen kaikkea tulkintaongelmien takia; rajanveto YEL/TyEL-linjalla voisi vaikeutua.
- Ehdotettu malli on kunnallisen eläkelain (549/2003, "KuEL") ja valtion eläkelain (1295/2006, "VaEL") piirissä käytössä. Näiden vakuutettujen osalta on kuitenkin vakuutustoiminnassa esiintynyt rajanveto-ongelmia ja päällekkäisyyttä.

1 Yleistä

Sosiaali- ja terveysministeriö ("STM") on 28.10.2013 pyytänyt lausuntoa luovilla aloilla työskentelevien ja muiden itsensä työllistävien sosiaaliturvatyöryhmän raportista. Raportissa käsitellään eläke-, työttömyys- ja tapaturmaturvaa, päivärahaetuksia, osittaista hoitorahaa, asumistukea, verotusta sekä apurahansaaajien sosiaaliturvaa. Työryhmän tavoitteena oli kehittää käsiteltyjen ryhmien sosiaaliturvaa ja verotusta. Tavoitteena oli myös, ettei näiden ryhmien ja palkansaajien sosiaaliturvassa olisi perusteettomia eroavuuksia. **TELA ottaa lausunnossaan kantaa ainoastaan työeläkettä koskeviin seikkoihin.**

2 Työryhmän ehdotuksista eläketurvan järjestämistä koskien

Raportissa on esitetty (s. 30), että TyEL:iin lisättäisiin säännös, jonka perusteella lain soveltamisalan piiriin tulisi myös työ, joka perustuu toimeksianto- tai konsulttisopimukseen, mikäli tekijä on luonnollinen henkilö ja toimeksiantaja yksityiseltä alalta. Lisäedellytyksenä ehdotetaan, ettei henkilö harjoita toimintaa toiminimellä tai yhteisömuodossa ja että toiminta on riittävän vähäistä. Ulkopuolelle jäisivät lisäksi henkilöt, joilla on YEL- tai MYEL-vakuutus. Uudistuksen piiriin tulevaa henkilömäärää on kuitenkin raportin mukaan erittäin vaikea arvioida.

Työryhmän tavoite on hyvä. On aiheellista selvittää, kuinka kaikki työtä tekevät yrittäjä/työntekijäryhmät saataisiin kattavasti eläketurvan piiriin huolimatta siitä, millaisissa yrittäjä/työntekijäsuhteissa työ tehdään. Esitetyt muutokset voivat kuitenkin aiheuttaa epäselviä tilanteita eläkevakuutustoimintaan, sillä tällä hetkellä jako eläkevakuutuslajien YEL-TyEL välillä on

3.1.2014

NE/IG

selkeä. Ehdotettu muutos olisi myös vastoin työsopimuslain (55/2001) työoikeudellisia käsitteitä; työlainsäädännössä tunnetaan työntekijät ja yrittäjät, mutta ei esityksen mukaista välimuotoa. **Epäselväksi jää myös kysymys siitä**, mikä joukko henkilöitä tulisi tällaisen uuden sääntelyn piiriin. Esityksen kustannusvaikutuksista ei ole myöskään tehty selvityksiä; näistä tulisi tehdä erillinen ja riittävän laaja arvio.

Raportissa on myös esitetty, että apurahansaaja voisi keskeyttää MYEL-vakuutuksensa nykyisten kriteerien lisäksi ansiotyön tekemisen ajaksi. Edelleen MYEL-vakuutuksen piirissä olevia, lyhyitä apurahoja tulisi voida yhdistää vakuutetun aiempaan MYEL-vakuutettuun apurahajaksoon. Ehdotus koskee ainoastaan tutkija- tai taiteilijaryhmän tiettyyn projektiin myönnettyjen apurahojen yhdistämistä MYEL-vakuutetun apurahansaajan aiempaan apurahajaksoon. Esitys on kannatettava muutos, mutta sen yhteydessä tulisi arvioida keskeytyksen vaikutus eläketurvaan silloin, kun vakuutettu toimii ulkomailla ja nauttii suomalaista apurahaa.

3 Yhteenveto

Työryhmän tavoitteiden toteuttamiseksi vaihtoehtoisia ratkaisuja tulisi hakea muualta eläkelainsäädännöstä. Ennen kuin TyEL:n soveltamisalaan harkitaan laajennusta, tulisi joka tapauksessa huolellisesti selvittää ehdotuksen vaikutukset työeläkejärjestelmän toimeenpanokustannuksiin.

TYÖELÄKEVAKUUTTAJAT TELA RY

**SUVI-ANNE SIIMES
TOIMITUSJOHTAJA**